

Vergaderjaar 2021–2022

27 062

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

Nr. 127

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 november 2021

Naar aanleiding van de motie van de leden Van Toorenburg en Voordewind¹ met het verzoek om uw Kamer periodiek te informeren over de voortgang van het Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband om het voogdijsysteem en de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) in Griekenland structureel te verbeteren, informeer ik u hierbij over de laatste ontwikkelingen.² Ook informeer ik uw Kamer over een gesprek dat ik op korte termijn met mijn Griekse collega Mitarakis hoop te voeren.

Ontwikkelingen situatie amv in Griekenland

Volgens de laatst beschikbare cijfers van het Griekse nationale centrum voor sociale solidariteit, E.K.K.A., waren op 31 oktober 2021 in heel Griekenland 2.110 amv geregistreerd. Dit aantal is aanzienlijk lager dan de 5.180 amv dat in Griekenland eind april 2020 was geregistreerd. De samenstelling van de groep is nagenoeg ongewijzigd: 92% jongens; 90% 14 jaar of ouder. Het merendeel is nog steeds Afghaans (29%), gevolgd door Pakistaans (24%) en Syrisch (12%).

Volgens recente data van de Europese Commissie zijn 4.463 personen herplaatst sinds september 2019, waarvan circa 1.047 amv. Een deel van deze groep is naar Nederland herplaatst in het kader van het aanbod dat het kabinet heeft gedaan naar aanleiding van de branden op Lesbos. Uw Kamer is op 19 januari jl. over de invulling van dit herplaatsingsaanbod geïnformeerd.³

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 2614

² Kamerstuk 27 062, nr. 111

³ Kamerstuk 27 062, nr. 121

Voortgang samenwerkingsverband

Sinds mijn brief van 25 juni 2021 over mijn bezoek aan Athene en het Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband⁴ hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden.

Zoals eerder is aangegeven en wat ook is besproken tijdens het Commissiedebat met uw Kamer ter voorbereiding op de JBZ-raad van 8-9 oktober jl. (Kamerstuk 32 317, nr. 721) is voortgang van de opzet van een Grieks voogdijsysteem op basis van *best practices* zoals we die in Nederland kennen tot nu toe helaas beperkt.⁵ Dit houdt mede verband met verschillende organisatorische en juridische wijzingen in het Grieks bestel, zoals de noodzakelijke overdracht van verantwoordelijkheid voor voogdij van amv van het Griekse Ministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken naar de *Special Secretary for Unaccompanied Minors* (SSUAM) onder het Ministerie van Migratie en Asiel. Deze is uiteindelijk afgelopen september geformaliseerd.

Naar aanleiding van mijn laatste bezoek aan Athene, hebben ook verschillende gesprekken plaatsgevonden tussen de SSUAM en Nidos. Deze hebben er toe geleid dat in het kader van dit samenwerkingsverband Nidos de SSUAM een tijdelijke programmamanager heeft aangeboden om als liaison tussen Nidos en de SSUAM te fungeren en om de SSUAM te ondersteunen in het opzetten van een concreet werkprogramma. Hierover zijn eind september nadere afspraken gemaakt tijdens een bezoek van Nidos en het Ministerie van Justitie en Veiligheid aan Athene. Deze persoon is op 1 oktober in Athene gestart en zal – in eerste instantie – de SSUAM tot het einde van 2021 ondersteunen.

Aanvullend heb ik en marge van de JBZ-raad van 8-9 oktober jl. – en in lijn met de motie van het lid Ceder c.s.⁶ over het voogdijsysteem voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) in Griekenland – met mijn Griekse collega afgesproken een gezamenlijk plan van aanpak af te stemmen.⁷ Hier hebben Nidos en de SSUAM de afgelopen periode samen aan gewerkt. Het actieplan identificeert verschillende concrete activiteiten die per direct tot medio 2022 uitgevoerd zullen worden. Daarbij is ook de gewenste steun vanuit Nidos geïdentificeerd zoals de inzet van experts en advisering op afstand bij het opstellen of meelezen van wetgeving, procesprotocollen, de ontwikkeling van een monitoring- en evaluatiemechanisme en een trainingscurriculum.

Hoewel de systematische versterking van het voogdijsysteem vooralsnog achterblijft, heeft de uitwisseling van kennis en informatie door Nidos tot op heden wel degelijk effect. Zo heeft de SSUAM – naar voorbeeld van het participatiemodel van Nidos – recent een groep van voormalige amv's aangenomen om als ervaringsdeskundigen te fungeren als klankbord voor de SSUAM en het bureau van advies te voorzien.

Op het gebied van opvang zijn over de afgelopen periode geen bijzondere ontwikkelingen te noemen. Movement on the Ground en de Griekse projectpartner the Home Project zorgen er elke dag voor dat de kinderen goed worden opgevangen. De drie huizen hebben een gezamenlijke capaciteit van 48 opvangplekken. Nadat het eerste huis in oktober 2020 in gebruik werd genomen en de twee andere huizen respectievelijk in december 2020 en januari 2021 in gebruik werden genomen voor de

⁴ Kamerstuk 27 062, nr. 123

⁵ Idem

⁶ Kamerstuk 32 317, nr. 718

⁷ Kamerstuk 32 317, nr. 722

opvang van jongens, zijn inmiddels circa 100 kinderen opgevangen. Wanneer in een van de huizen plekken beschikbaar komen, wordt de SSUAM hierover geïnformeerd. De Griekse autoriteiten dragen zorg voor de selectie en overplaatsing van de kinderen naar één van de drie huizen.

De kinderen worden ondersteund bij hun asielaanvraag, gezinsherenigings- en eventuele andere procedures. Een aantal kinderen is herenigd met familieleden in een andere EU-lidstaat of zijn naar een andere lidstaat herplaatst. Ook ontvangen alle kinderen in de huizen psychosociale hulp en worden zij voorbereid op de toekomst, bijvoorbeeld door middel van *hospitality* training en kooklessen. Alle kinderen die in het kader van dit programma worden opgevangen, worden geregistreerd in openbare Griekse scholen en deels in zogenaamde multiculturele scholen. Zij krijgen daarnaast aanvullende (online) lessen in het Grieks en het Engels. Vanwege de lockdown in Griekenland als gevolg van de covid-19 maatregelen vond afgelopen maanden ook in Griekenland het onderwijs veelal online plaats. Daar worden de kinderen ook in ondersteund. In de huizen zijn en blijven relevante covid-maatregelen van kracht, ook om eventueel onverhoopt te voorzien in een quarantaineverplichting van een of meerdere kinderen.

Via verschillende samenwerkingsverbanden met andere organisaties worden verschillende maatschappelijke activiteiten georganiseerd ter ondersteuning van de buurt van de betreffende huizen, of ten gunste van de kinderen. Zo hebben de kinderen via het Rode Kruis Griekenland DTP-vaccinaties gekregen of krijgen zij aanvullende computerlessen om hun digitale vaardigheden te versterken, en worden er verschillende sportactiviteiten georganiseerd zoals voetbal (in samenwerking met FC Barcelona), yoga, en dansles.

Gesprek Minister Mitarakis

Op korte termijn verwacht ik mijn Griekse collega weer te spreken in het kader van bilaterale en Europese consultaties. In vervolg op onze ontmoeting op 8 oktober jl.⁸ zullen wij dan verder spreken over de voortgang van het amv-samenwerkingsverband, in het bijzonder over het plan van aanpak voor het voogdijdeel van het samenwerkingsverband worden vastgesteld, zoals hierboven toegelicht en verzocht in de motie van de leden Ceder en Podt.⁹ Daarnaast zal ik aandringen op het treffen van maatregelen om het doorreizen van Griekse statushouders te voorkomen en de overdracht van hen terug naar Griekenland mogelijk te maken.¹⁰ Ook zal ik aandacht vragen voor de situatie aan de Griekse buitengrenzen en de recente berichtgeving over vermeende pushbacks. Daarbij zal ik ook vragen naar het meest recente onafhankelijke onderzoek dat Minister Mitarakis eind september jl. heeft aangekondigd.

Wanneer het overleg heeft plaatsgevonden, zal ik uw Kamer daarover informeren.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol

⁸ Kamerstuk 32 317, nr. 722

⁹ Kamerstuk 32 317, nr. 718

¹⁰ Kamerstuk 27 062, nr. 123